

Varttivuosi 2/2023 (huhti-kesäkuu)

Järjestötyö

Paikallisten MTK-yhdistysten sääntömääräiset kevätkokoukset jatkuivat huhtikuulle, mutta kevätkaudella oltiin yhdistysten kanssa tekemisissä myös vapaamuotoisemmin. Moni yhdistys järjesti vielä kylvösiunauksen, joista osassa liiton edustajat kävivät pyynnöstä puhumassa. Tilaisuudet keräsivät yhteensä satoja osanottajia.

Yhdistysten toimintaa tuettiin EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimusten täyttämiseksi rekisteriselosteiden päivittämisen osalta.

Liitto tilasi MTK-yhdistysten käyttöön Ruokaa pellolta pöytään -peltokyltit, jotka jaettiin liiton kevätkokouksessa Vehmaalla. Peltokyltit ovat osa valtakunnallista kampanjaa kertoa kuluttajille, mistä ruoka tulee. Kylteistä ei tule kuluja yhdistyksille.

Virallinen kevätkokous pidettiin viime vuoden mallin mukaisesti kesäkuun lopussa, tällä kertaa kokouspaikkana oli Vehmaa. Paikalle saapui lähes 130 henkeä, osa varmasti kuulemaan Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehtiä (tällä hetkellä virkavapaalla).

Vaikuttaminen

Maakuntaa keväästä asti vaivannut kuivuus ja kylmyys vaihtuivat kuivuuteen ja kuumuuteen kesäkuun alussa. Kasvukauden osalta satomenetykset erityisesti viljan osalta kävivät ilmeisiksi juhannukseen mennessä. Maatalouden hankalaa tilannetta tuotiin eri reittejä niin kuluttajien kuin

päättäjienkin tietoisuuteen median kautta, liiton edustajat olivat haastateltavina maakuntalehti Turun Sanomissa eri otteisiin ja kirjoittipa Helsingin Sanomatkin aiheesta. Julkisuus ei yksinään riitä, mutta mikäli toimenpiteitä tarvitaan, on niitä syytä pohjustaa ennalta.

Maakunnallinen järjestöjen ja viranomaisten huoltovarmuusryhmä piti kokouksensa kesäkuun alussa, jolloin keskusteluun nousi tukihakemusten jättötilanne sekä hakemusten oikeellisuus. Huoltovarmuuden kannalta on ratkaisevaa paitsi tuotantotarvikkeiden saatavuus, johon vaikuttaa sota, niin myös tilojen taloustilanne tarvikkeiden hankintaan. Tukimaksatusten sujuvuus on yksi tekijä tilojen talouden kannalta. Ryhmä päätti pitää seuraavan kokouksen syksyllä, mikäli tilanteet eivät oleellisesti muutu. Liiton edustaja toimii ryhmän puheenjohtajana.

Saaristomeren ja Itämeren kestävän kehityksen huippukokous järjestettiin kesäkuussa Naantalissa. Liiton edustaja oli paikalla kaksipäiväisessä tapahtumassa osallistuen eri keskusteluihin ja muistuttaen maatalouden jo tekemistä toimenpiteistä.

Maakunnallisten toimijoiden yhteistyötä jatkettiin mm. maakuntaliiton erillisessä ”sparrausryhmässä”, jonka tavoitteena on nostaa kaikkia toimialoja kaikkialla maakunnassa, ELY-keskuksen maaseudun yhteistyöryhmän kokouksessa sekä ELY-keskuksen yhteistyöfoorumissa.

Valtakunnallisten toimijoiden osalta liitto muisti alueen valittuja kansanedustajia ja kesäkuun lopussa nimitettyjä ministereitä onnitteluin. Maa- ja metsätalousministeriä onnitteltiin luonnollisesti erikseen, vaikka hän ei maakunnasta olekaan.

Liiton varhaisperunatoimikunta kokoontui Varttivuosi 2 aikana koostamaan tietoa istutusten etenemisestä (ensimmäiset kokoukset) ja nostokauden alusta (kesäkuun kokoukset). Toimikunnassa esiin nousi ärtymys poikkeuksellista vahinkoa aiheuttavien valkohäntäpeurojen kaatamiseksi haettavien poikkeuslupien kitsaasta myöntämisestä. Toimikunta kirjelmöi lupien myöntämisen helpottamistarpeesta Maa- ja metsätalousministeriöön sekä Riistakeskukseen, kirjelmä löytyy liiton kotisivujen ”lausunnot” kohdasta. Toimikunnan muita aiheita oli mm. varhaisperunan menekinedistys sekä konkreettiset toimet, kuten Neitsytperunafestivaalit (kohdassa Kuluttajatyö).

Ruokahankinnoista vastaaville viranhaltijoille järjestettiin kesäkuun alussa tutustumismatka ruoan alkulähteille. Matkan aikana käytiin niin naudan- kuin linnunlihatiloillakin, mukaan mahtui myös valkuaiskasvien tuotantoa.

Kuluttajatyo

Varsinais-Suomi tuottaa yksinään yli 70 % kaikesta Suomessa tuotettavasta varhaisperunasta, kaikista aikaisin peruna tulee lähes kokonaan maakunnasta. Tästä syystä tuotannon tunnetuksi tekeminen ja varhaisperunan menekinedistäminen on luontevaa, tänä kesänä liitto oli mukana mm. kansallisen Varhaisperunapäivän (15.6.) lanseerauksessa. Päivä oli osa Turun Ruokapääkaupunki-teemaviikkoja, joiden osana mm. jaettiin Pohjoismaiden Michelin-tähdet. Juhlahumua jatkettiin paitsi järjestämällä varhaisperuna- ja saaristoretki kansainväliselle ja kotimaiselle medialle 12.6., niin myös perinteisellä Neitsytperunafestivaalilla. Tutummin NPF:n järjestelyistä päävastuu on Ruokakulttuuriyhdistys Kaffelilla, liitto järjestää paikanpäälle myyntiperunat. Varhaisperuna saikin hyvää näkyvyyttä niin retken kuin NPF:n myötä, kansallisena Varhaisperunapäivänä maakunnan ykköstuotteesta oli koko sivun juttu Turun Sanomissa.

Alkuperämerkki D.O.Saaristomeri on saanut muutamia uusia käyttäjiä, mutta lisää halukkaita omien tuotteiden profiilin nostajia haettiin kevään ja kesän aikana. Merkkiä hallinnoi maakuntaliitto, mutta MTK-Varsinais-Suomi on yksi yhteistyötaho. Merkistä voi tiedustella liitosta [terhi.lofstedt \(at\) mtk.fi](mailto:terhi.lofstedt@mtk.fi).

Liiton hanketoiminta, omaa ja yhteistyötä

Kevään tuki-infojen tallenteet liiton kotisivuilla tavoittivat vielä kesäkuun tukihauksen aikaan satoja katselukertoja, kevään aikana ne saivat yli 3000 avausta. Tuki-infot järjestettiin Kohti tulevaa -hankkeen ja alueen maatalousviranomaisten yhteistyönä, koulutuksiin osallistui läsnä yli 3100 henkeä, etäosallistujiaakin oli liki 1000.

Kesäkuun alussa liitto organisoivat Satotason nosto -hankkeelle opintomatkan Viroon. Kiitellyllä matkalla, johon osallistui yli 30 henkeä, vierailtiin useilla kasvinviljelytiloilla, kuultiin erityisesti tilojen välisestä yhteistyöstä ja sen mahdollisuuksista sekä tutustuttiin tuottajaorganisaatiotoimintaan. Verkostoituminen osallistujien kesken oli yksi osa matkan antia.

Pellonpiennarpäivä teemalla Käytännön ratkaisuja viljelyvarmuuden ja satotason parantamiseksi järjestettiin kesäkuussa Liviassa. MTK-Varsinais-Suomen toimisto vastasi yhtenä tapahtuman organisoinnista. Tapahtumassa oli lukuisia eri näytteilleasettajia. Kuvassa Aino Launto-Tiuttu MTK-Varsinais-Suomesta.

Ennakkotietona: elokuussa liitossa alkavaan CAPin toteutuksen edistäminen Saaristomeren valuma-alueella -hankkeeseen rekrytoitiin Noora Syrjä.

Johtokunnan kokous 18.4.

Vastuukansanedustajat

Liiton johtokunnan jäsenillä on ollut jo vuosia omat nimikkokansanedustajat, joihin luottamushenkilöt ovat omilla tavoillaan pitäneet yhteyttä. Vaalien jälkeisessä kokouksessa nimettiin uudet henkilöt. Lähtökohtaisesti johtokunnanjäsenet pitävät kukin yhteyttä omiin vastuukansanedustajiinsa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Raportit

Kuultiin liittojen puheenjohtajakokouksen kuulumisia, MTK:n valtuuskunnan kevätkokouksen osallistujien raportti koskien mm. järjestön jäsenmaksuerojen rajaamista yleiseen edunvalvontamaksuun (haittapuolena on liittojen jäsenmaksutulon rajoittaminen) ja jäsenmaksujen tasapuolistamista (metsä/maatalous). Kuultiin raportti Apetitin yhtiökokouksesta, MTK:n linja voitti. Liitto keräsi yhtiökokoukseen valtakirjoja kevään aikana.

Hallinnolliset päätökset

Kuultiin saadun maakuntaliiton AKKE-rahoista rahoitus hankkeelle ”CAPin toteutuksen edistämiseen Saaristomeren valuma-alueella”. Johtokunta päätti, että liitto toteuttaa hankkeen. Esitettiin haettavan hankerahaa MTK:n Säätiöltä ukrainalaisten, valkovenäläisten jne. jo Suomessa olevien kotouttamiseksi. Lähtökohtaisesti kotoutettavasta väestä toivotaan ratkaisua maatalouden työvoimapulaan. Johtokunta päätti, että liitto hakee MTK:n säätiöltä hankerahaa tähän. Hanketoiminnan monipuolistuessa toimistossa tarkistetaan työntekijöiden toimenkuvia.

Muut asiat

Keskusteltiin Salon seudulla tehdyistä ns. Tunnin radan pohjatutkimuksista, joista on aiheutunut jo nyt tallaantumis- ja kasvustovaurioita. Todettiin tarvittavan yhtenäisen linjan korvausten hakuun ja korvaustasoihin. Kipsinlevitystä tulee yhä edistää, jotta viime vuoden negatiiviset otsikot vältetään. Lannan ravinteet tulee saada entistä paremmin aiempaa laajemmalle alueelle hyötykäyttöön. Turun ruokapääkaupunki -teemaviikolla ollaan mukana järjestämällä mm. toimittajavierailu saaristoon (varhaisperuna-teema), tapahtuma on osa Michelin-tähtien jakoa.

Johtokunnan kokous 9.6.

Kokous pidettiin MTK:n Säätiön Kettula-tilalla Salon Suomusjärvellä, paikkaa ja säätiön historiaa oli esittelemässä säätiön hallituksen puheenjohtaja Esa Härmälä.

Raportit

Puheenjohtaja kertoi poliittisiin päättäjiin ollun yhteydessä. Liittojen puheenjohtajakokouksessa oli tuotu esiin huoli kuluvan kasvukauden tilanteesta. Juurikasvaliokunta oli kokoontunut ja lisäksi puheenjohtaja oli osallistunut Biodemo -hankkeen ohjausryhmän kokoukseen (hankkeen tavoitteena on järviruo'on hyötykäytön edistäminen). Viimeisenä aiheena Lehtonen kertoi maakuntaan perustetun vilja-alan tuottajaorganisaatiostatusta hakeneen Suomen Vilja-Aitta Oy:n, hän korosti kyseessä olevan liitosta erillisen yrityksen.

Siipikarjalla ilmennyt tarttuva hengitystietulehdus on levinnyt tiloilla (rokotukset keinona varautua), tauti ei aiheuta vaaraa ihmisille eikä tapa eläimiä, haittana on tuotannon merkittävä väheneminen. Kuluttajakeskusteluissa tauti on nostanut huolta, näkyykö kulutusikäikäksessä? Maakunnallisessa huoltovarmuusryhmässä oli nostettu esiin tukihakemuksissa ilmenneen huomattavan paljon virheitä, koulutuksesta huolimatta ei ole tavoitettu kaikkia tai ohjeita ei ole sisäistetty.

Kuluva kasvukausi

Käytiin läpi osallistujien alueiden kasvutilannetta. Yhteenvetona kaikkialla olleen kuivaa ja alkukeväästä kylmää, kasvustot ovat poikkeuksessa heikkoja tai korkeintaan tavanomaisia. Hyviä satoja ei voida odottaa. Vaikuttaako koko Eurooppaa vaivaava kuivuus markkinoihin syksyllä (ja onko myytävää)? Juurikas voi vielä tuottaa satoa, toisaalta moni kasvusto kärsi tuholaisista keväällä. Vastaavissa tilanteissa aiempina vuosina haetut ”kriisipaketit” ovat haastavia kohdentaa ja kritiikki niitä kohtaan on usein kova. Tulevana syksynä monilla tiloilla ollaan kuitenkin vaikeuksissa, mikäli erillistoimia ei tehdä, sillä tukimaksatukset tapahtuvat aiempaa myöhemmin eikä myytävää välttämättä ole.

Ajankohtaiskatsaus hankkeisiin

Edellisessä kokouksessa kerrotun mukainen toimenkuvien ja hanketyön ajantasaistus oli tehty. Toiminnanjohtaja kävi läpi toimihenkilöresurssit hankkeittain, sitä ennen hän esitteli liiton kesäharjoittelija Krista Suomisen. Hankkeet: Kohti tulevaa -hanketta toteuttavat Anita Karppinen ja Tanja Renkus, lisäksi liiton vakituiset toimihenkilöt tekevät hankkeeseen tuntitöitä. Aino Launto-Tiuttu on vastuutoimihenkilö liitossa Satotason nosto –, Hiiliipelto- ja alkavan CAPin toimien edistäminen jne. -hankkeiden osalta. BreedExpo2 -hankkeen vastaavat toimihenkilöt ovat Tanja ja Paavo. Mahdollisesti myönnettävän kotouttamishankerahan toteutuksen vastuu on Tanjalla ja Paavolla, maatalojen työvoiman saatavuuteen liittyviltä osin Terhillä.

Liiton strategian työstäminen

Johtokunta jatkoi kevättalvella aloittamaansa tulevaisuusstrategian työstämistä. Strategia on jaettu viiteen osa-alueeseen. Samassa yhteydessä tehtiin päätös uusista liiton viestintästrategia, jota tekemään valittiin työryhmä, jossa oli toimiston lisäksi kaksi henkeä johtokunnasta. Viestintästrategia on ajankohtainen, kun liittoon on ensimmäistä kertaa saatu viestinnästä vastaava toimihenkilö. Tulevaisuusstrategia työ jatkuu syyskaudella 2023.